Greek — PIONEERS OF OPEN, THREE CASE STUDIES OF LIBRARY AND MUSEUM EARLY ADOPTERS, by Michael Weiberg, January 2023
Translation by Vasiliki Psaridou

The original English version is the authoritative version on which this unofficial translation is based.

[Pioneers of Open, Three Case Studies of Library and Museum Early Adopters]

ΠΡΩΤΟΠΟΡΟΙ ΤΡΙΩΝ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΊΩΝ ΠΡΩΙΜΟΙ ΥΙΟΘΕΤΕΣ

Ιανουάριος 2023

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αυτή η αναφορά αφορά στο πώς γίνεται η ανοιχτή πρόσβαση.

Τα τελευταία πέντε χρόνια ήταν καλά για το κίνημα ανοικτής πρόσβασης. Το 2017, το Μητροπολιτικό Μουσείο Τέχνης ανακοίνωσε ένα πρόγραμμα ανοιχτής πρόσβασης που περιελάμβανε 375.000 αντικείμενα που χτίστηκαν στο Creative Commons Zero (CC0) Public Domain Dedication.1 Ακολούθησε το Ίδρυμα Smithsonian το 2020, με 2,8 εκατομμύρια αντικείμενα και μεταδεδομένα που κυκλοφόρησαν υπό την ίδια αφιέρωση CC0.2 Αυτές οι ανακοινώσεις ήταν ιστορικές. Αλλά οι Met και οι Smithsonian θα έσπευσαν να πουν ότι δεν ήταν οι πρώτοι. Τα προγράμματά τους της ανοιχτής πρόσβασης βασίστηκαν στο έργο άλλων ιδρυμάτων και οργανισμών, μεγάλων και μικρών, που εργάζονταν για την ανοικτή πρόσβαση για χρόνια. Αυτή η έκθεση εξετάζει τρία από αυτά τα ιδρύματα, που προέρχονται από συζητήσεις με άτομα που βοήθησαν στη διαμόρφωση του ταξιδιού ανοιχτής πρόσβασης. Η Εθνική Πινακοθήκη Τέχνης (Ηνωμένες Πολιτείες), το Statens Museum for Kunst και η Δημόσια Βιβλιοθήκη της Νέας Υόρκης είναι διαφορετικά ιδρύματα. Έχουν διαφορετικά μοντέλα χρηματοδότησης, διαφορετικές σχέσεις με την κυβέρνηση και διαφορετικά στυλ δημόσιας συμμετοχής. Στα χρόνια από τότε που ξεκίνησαν, τα προγράμματα ανοικτής πρόσβασης έχουν πάρει διαφορετικές κατευθύνσεις. Ωστόσο, και οι τρεις πρωτοστάτησαν στις δικές τους εκδόσεις επιτυχημένων προγραμμάτων ανοιχτής πρόσβασης. Αυτό που ακολουθεί δεν είναι μια ολοκληρωμένη ανάλυση του προγράμματος ανοιχτής πρόσβασης κάθε ιδρύματος. Αντίθετα, είναι μια εξερεύνηση του πώς μερικοί από τους ανθρώπους που δημιούργησαν και λειτούργησαν αυτά τα προγράμματα κατάλαβαν τη δουλειά τους. Ο στόχος είναι να δοθεί ένα παράθυρο στη διαδικασία. Αυτό το παράθυρο μπορεί να βοηθήσει όσους θέλουν να ακολουθήσουν παρόμοια μονοπάτια. Ενώ κάθε

μελέτη περίπτωσης έχει συμπεράσματα ειδικά για το ίδρυμα, αρχίζουν να προκύπτουν ορισμένα κοινά σημεία:

Θέματα Ψηφιακής Υποδομής. Τα επιτυχημένα προγράμματα ανοικτής πρόσβασης βασίζονται σε ψηφιακά θεμέλια που ενσωματώνουν άμεσα τα δικαιώματα και τη επίγνωση των δικαιωμάτων. Οι επανασχεδιασμοί ψηφιακών συστημάτων ήταν ευκαιρίες για την οικοδόμηση της δυνατότητας ανοίγματος στο DNA ενός ιδρύματος. Καλά σχεδιασμένα ψηφιακά συστήματα υποστήριξης διευκόλυναν επίσης τον πειραματισμό με μικρότερα έργα που δεν ήταν πραγματικά εφάπαξ, αλλά μάλλον στενά ενσωματωμένα στην τεχνολογική υποδομή του ιδρύματος.

Ο πειραματισμός είναι σημαντικός. Οι συλλογές είναι ποικίλες, όπως και οι χρήστες που ενδιαφέρονται για αυτές. Τα προγράμματα ανοικτής πρόσβασης πετυχαίνουν όταν υπάρχει χώρος για να δοκιμάσετε νέα πράγματα και να δημιουργήσετε πολλαπλά σημεία εισόδου στις συλλογές ενός ιδρύματος. Αυτό ισχύει για τα μέλη του κοινού που θέλουν να εξερευνήσουν τη συλλογή. Ισχύει επίσης για εσωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη που θέλουν να κατανοήσουν πώς η ανοιχτή πρόσβαση μπορεί να τους βοηθήσει να επιτύχουν τους δικούς τους στόχους. Ο χώρος παίρνει τη μορφή οικονομικής στήριξης εντός και εκτός του ιδρύματος. Παίρνει επίσης το χώρο ενός θεσμικού περιβάλλοντος που είναι φιλόξενο στον πειραματισμό.

Κάντε τα εύκολα πράγματα εύκολα. Τα προγράμματα ανοικτής πρόσβασης μπορεί να είναι δύσκολο να κατασκευαστούν και να διατηρηθούν. Η τεχνολογία πρέπει να χτιστεί. Οι συλλογές πρέπει να σχεδιάζονται. Οι καταστάσεις δικαιωμάτων πρέπει να τεκμηριώνονται. Αυτό καθιστά σημαντική τη χρήση εργαλείων που διευκολύνουν τα πράγματα όποτε υπάρχουν. Αυτά τα εργαλεία περιλαμβάνουν νομικά εργαλεία όπως η αφιέρωση CC0 σε δημόσιο τομέα και τεχνικά εργαλεία όπως το λογισμικό ανοιχτού κώδικα. Η αξιοπιστία αυτών των εργαλείων επιτρέπει στις ομάδες να επικεντρωθούν στα δύσκολα μέρη της δημιουργίας συλλογών ανοιχτής πρόσβασης.

Αυτά τα κοινά θέματα δείχνουν επίσης ευκαιρίες για το μέλλον. Τα προγράμματα που περιγράφονται σε αυτήν την έκθεση μπορούν να ανιχνεύσουν την τεχνική και πολιτιστική ύπαρξή τους στη στιγμή του web 2.0 στις αρχές της δεκαετίας του 2010. Εκείνη τη στιγμή, διάφορα κομμάτια τεχνολογίας καθιστούσαν ευκολότερη, φθηνότερη και ταχύτερη την κατασκευή ενδιαφερόντων πραγμάτων στο διαδίκτυο. Αυτή η ενισχυμένη τεχνική ικανότητα συγχωνεύθηκε με τον πολιτιστικό ενθουσιασμό για τη συνεργασία, τη δημιουργία και την πρόσβαση. Μπορεί να βρισκόμαστε σε παρόμοια στιγμή σήμερα. Τα εργαλεία λογισμικού και οι διαδικτυακές υπηρεσίες έχουν κάνει τη δημιουργία καινοτόμων διαδικτυακών εμπειριών ταχύτερη, φθηνότερη και ευκολότερη, ακόμη και σε σύγκριση με πριν από πέντε χρόνια. Η μονιμότητα των κοινωνικών δικτύων όπως το Twitter φαίνεται λιγότερο βέβαιη, αυξάνοντας τη συζήτηση γύρω από το είδος των ψηφιακών χώρων που θέλουμε. Κάθε μήνα ένα νέο αλγοριθμικά τροφοδοτούμενο εργαλείο δημιουργίας εστιάζει εκ νέου τις πολιτιστικές συζητήσεις σε ιδέες συλλογικής δημιουργικότητας. Μια μικρή ομάδα έργων ανοιχτής πρόσβασης σήμερα θα δημιουργήσει εμπειρίες που είναι σημαντικά διαφορετικές και δυνητικά πιο πλούσιες από αυτές που περιγράφονται σε αυτήν την έκθεση. Τέλος, μπορούμε να συνεχίσουμε να απλοποιούμε τις νόμιμες υδραυλικές εγκαταστάσεις της ανοιχτής πρόσβασης. Αυτό σημαίνει διατήρηση και βελτίωση

εργαλείων όπως το CC0. Σημαίνει επίσης κατανόηση των πολιτικών και πρακτικών που αποτελούν τη βάση των επιτυχημένων προγραμμάτων ανοιχτής πρόσβασης και τη διάθεση τους σε ιδρύματα που ενδιαφέρονται να ακολουθήσουν την ίδια διαδρομή. Αυτή η διαδικασία δημιουργίας των επόμενων σπουδαίων προγραμμάτων ανοιχτής πρόσβασης θα ωφεληθεί από την κατανόηση του έργου που έχει ήδη γίνει. Ας το δούμε αναλυτικά.

Statens Museum for Kunst (SMK)

SMK ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ

Το Statens Museum for Kunst (SMK) είναι η εθνική γκαλερί τέχνης της Δανίας. Το μεγαλύτερο μουσείο τέχνης της Δανίας, το SMK, βρίσκεται στην Κοπεγχάγη και φιλοξενεί περίπου 260.000 έργα τέχνης. Η συλλογή ξεκίνησε ως ιδιωτική συλλογή της βασιλικής οικογένειας της Δανίας και τώρα είναι κρατική και λαμβάνει σημαντική υποστήριξη από τους φορολογούμενους. Η SMK φιλοδοξεί να είναι «ένα μουσείο για όλους» και θεωρεί ότι η θέση της ως εθνικός θεσμός της δίνει μια ειδική υποχρέωση να κάνει τη συλλογή της διαθέσιμη στο κοινό. Το πρόγραμμα ανοιχτής πρόσβασης της SMK, "SMK Open", ήταν πρωτοπόρος από τις πρώτες μέρες του. Το πρόγραμμα κυκλοφορεί ψηφιακές εκδόσεις αντικειμένων δημόσιου τομέα υπό μια αφιέρωση δημόσιου τομέα CC0. Η SMK βλέπει τώρα το άνοιγμα ως βασική λειτουργία, διακηρύσσοντας ότι «το ριζικό άνοιγμα είναι το μέλλον για την ψηφιακή πολιτιστική μας κληρονομιά».

ΚΛΕΙΔΙΑ TAKEAWAY

• Το πρόγραμμα ανοιχτής πρόσβασης είναι βασικό μέρος έργων που δεν σχετίζονται με το άνοιγμα στο SMK • Η ιστορία του SMK του δίνει μια ενισχυμένη θεσμική υποχρέωση να μοιράζεται και να κάνει τη συλλογή του διαθέσιμη στο κοινό • Η σχετικά επίπεδη ιεραρχία του SMK, σε συνδυασμό με μεγαλύτερους δωρητές που ενδιαφέρονται να υποστηρίξουν τον πειραματισμό, δημιουργεί έναν χώρο στο SMK για να δοκιμάσετε νέα πράγματα • Τα εσωτερικά συστήματα διαχείρισης δεδομένων του SMK διευκολύνουν τη δημιουργία δημιουργικών έργων • Η SMK μπήκε στη διαδικασία ανάπτυξης ανοιχτής πρόσβασής πρόγραμμα με την κατανόηση ότι τα τέλη αδειοδότησης εικόνας δεν ήταν σημαντικός παράγοντας εσόδων

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΗΣ SMK ΣΤΗΝ ΑΝΟΙΧΤΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ

Το έργο Art Stories της SMK έγινε καταλύτης για το πρόγραμμα ανοικτής πρόσβασης της SMK. Το έργο ξεκίνησε ως μια προσπάθεια χρήσης του διαδικτύου για την αύξηση του τμήματος της συλλογής που ήταν προσβάσιμο στο κοινό. Το έργο αντιμετώπισε γρήγορα προβλήματα αδειοδότησης, με τους περιορισμούς πνευματικών δικαιωμάτων να περιορίζουν ουσιαστικά τον αντίκτυπο της προσπάθειας. Ως απάντηση σε αυτές τις προκλήσεις, η SMK εξασφάλισε μια επιχορήγηση από την Υπηρεσία Πολιτισμού της Δανίας για την υποστήριξη ενός πιλοτικού προγράμματος για τη διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο τα μουσεία τέχνης της Δανίας θα μπορούσαν να μοιράζονται ελεύθερα εικόνες. Στο πλαίσιο των συζητήσεων με τα άλλα τέσσερα ιδρύματα που συμμετείχαν στο πρόγραμμα, η SMK συνειδητοποίησε ότι η δική της πρακτική να χρεώνει τα ιδρύματα για εικόνες καθιέρωσε έναν κανόνα

με βάση τα τέλη για όλα τα ιδρύματα. Επιπλέον, η πρακτική αδειοδότησης με βάση τα τέλη λειτούργησε ως σημαντικό εμπόδιο στην καινοτομία χωρίς να παρέχει ουσιαστικά κέρδη σε οποιοδήποτε εμπλεκόμενο ίδρυμα. Η μετάβαση σε ένα μοντέλο δωρεάν κοινής χρήσης επέτρεψε στη SMK και στα άλλα ιδρύματα να απελευθερώσουν χωρητικότητα, να επιτρέψουν νέες χρήσεις, όλα χωρίς να δημιουργήσουν αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις στα εμπλεκόμενα ιδρύματα.4 Με αυτόν τον τρόπο, το πρώιμο ενδιαφέρον της SMK για την ανοικτή πρόσβαση ήταν περισσότερο μέσο παρά αυτοσκοπός. Το πρόγραμμα ανοιχτής πρόσβασης της επέτρεψε να προχωρήσει με τους τύπους διαδραστικών, δημόσιας συμμετοχής ψηφιακών έργων που έγιναν θεσμική προτεραιότητα. Το ενδιαφέρον για την ανοιχτή πρόσβαση δεν ήταν απλώς η ανοιχτή πρόσβαση για λόγους ανοιχτής πρόσβασης. Παρόλα αυτά, από τη στιγμή που είχε αναγνωρίσει τη σημασία της ανοιχτής πρόσβασης σε άλλους θεσμικούς στόχους, η SMK άρχισε γρήγορα να τοποθετεί το άνοιγμα στο επίκεντρο των εργασιών της. Το 2011 Sharing is Caring Conference 5 βοήθησε να καθιερωθεί η SMK ως ηγέτης στις συζητήσεις που σχετίζονται με τη διαφάνεια. Αυτό το συνέδριο, το οποίο συνεχίζει να πραγματοποιείται τακτικά,6 ήταν ένα σημαντικό βήμα στην οικοδόμηση ανοιχτής πρόσβασης στην ταυτότητα της ίδιας της SMK. Η SMK κατανοεί επίσης την ανοιχτή πρόσβαση ως συμπλήρωμα της ηθικής της υποχρέωσης να κάνει τη συλλογή διαθέσιμη και προσβάσιμη στο κοινό που βοηθά στην υποστήριξη του ιδρύματος. Η SMK είναι διαχειριστής της εθνικής συλλογής της Δανίας. Μέρος των καθηκόντων διαχείρισης της SMK περιλαμβάνει τη διασφάλιση ότι οι πολίτες της Δανίας μπορούν να έχουν πρόσβαση και να χρησιμοποιούν όσο το δυνατόν μεγαλύτερο μέρος της συλλογής.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΝΟΙΓΜΑΤΟΣ

Η ανοιχτή πρόσβαση ήταν μια συνεχής διαδικασία στο SMK.

ΠΛΑΙΣΙΟ

Όταν εξετάζεται η ανοιχτή πρόσβαση για πρώτη φορά, πολλά ιδρύματα (και θεσμικοί ηγέτες επιφορτισμένοι με τη συγκέντρωση χρημάτων που απαιτείται για την υποστήριξη του ιδρύματος) ανησυχούν ότι η διάθεση εικόνων αντικειμένων δωρεάν θα υπονομεύσει τα υπάρχοντα έσοδα από την αδειοδότηση εικόνων. Αυτό δεν ήταν εμπόδιο για το SMK. Επηρεασμένος από μια μελέτη για μοντέλα χρέωσης αναπαραγωγής που ανατέθηκε από το Mellon Foundation,7 η ηγεσία του SMK αναγνώρισε ότι η αδειοδότηση εικόνας δεν ήταν σημαντική πηγή εσόδων για το ίδρυμα. Η απουσία αντισταθμιστικής πίεσης εσόδων από τα χαμένα έσοδα αδειοδότησης εικόνας παρείχε χώρο για πειραματισμούς και δοκιμές για το έργο ανοιχτής πρόσβασης. Η περίοδος του πειραματισμού ταίριαξε με μια στιγμή αυξημένου ενδιαφέροντος για την ψηφιακή μετάβαση από ιδρύματα και άλλους χρηματοδότες. Αυτοί οι εταίροι ήταν “πεινασμένοι” για ευφάνταστα ψηφιακά έργα. Η πρώιμη εμπειρία της SMK της είχε διδάξει ότι η ανοιχτή πρόσβαση ήταν το κλειδί για τέτοια έργα και ήταν σε θέση να ενσωματώσει την υποδομή ανοιχτής πρόσβασης σε ένα μεγαλύτερο πρόγραμμα ψηφιακής καινοτομίας. Αυτή η εμπειρία, που αναπτύχθηκε ως αποτέλεσμα πρώιμων θεσμικών αποφάσεων να τοποθετηθεί ως θεσμός χωρίς αποκλεισμούς, προσβάσιμος και οραματιστής, επέτρεψε στη SMK να συγκεντρώσει κεφάλαια που υποστήριξαν μια πολυετή προσπάθεια ψηφιακής ανάπτυξης. Αυτά τα κεφάλαια διευκόλυναν την αποδοχή σε νέες ιδέες και βοήθησαν να δημιουργηθεί ο χώρος για

πειραματισμούς και δοκιμές. Οι καρποί αυτού του πειραματισμού βοήθησαν τη SMK να αναδειχθεί ως ηγέτης στην ανοικτή πρόσβαση και την ψηφιακή καινοτομία. Αυτός ο ηγετικός ρόλος δεν απαιτούσε οι διευθυντές της SMK να γνωρίζουν βαθιά τις δυνατότητες ενός ψηφιακού μετασχηματισμού. Αντίθετα, η ηγεσία ανώτατου επιπέδου θα μπορούσε να υποστηρίξει μια ευρύτερη έννοια της οραματικής ψηφιακής αλλαγής, επιτρέποντας σε άλλους εντός του ιδρύματος να προωθήσουν νέες ιδέες. Η σχετικά επίπεδη οργανωτική ιεραρχία του SMK ενδυνάμωσε περαιτέρω τους ειδικούς της θεματικής περιοχής να δοκιμάσουν νέα πράγματα που έβγαιναν στο πλαίσιο του τομέα εξειδίκευσής τους.

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

Η πρώιμη βάση της SMK για την υποστήριξη της ανοιχτής πρόσβασης δημιούργησε ένα περιβάλλον με χώρο και υποστήριξη (τόσο διαχειριστική όσο και οικονομική) για να δοκιμαστούν νέα πράγματα. Αρχικά, προσαρμοζοντας τη μάντρα τύπου startup του «σκέψου μεγάλα, ξεκίνα μικρά, κινήσου γρήγορα», η SMK μπόρεσε να εισέλθει και να πειραματιστεί γρήγορα. Με την πάροδο του χρόνου, η SMK αναθεώρησε το μάντρα σε «σκέψου μεγάλα, ξεκίνα μικρά, στοχάσου». Αυτή η μετατόπιση από τη «γρήγορη κίνηση» στην «αντανάκλαση» υποκινείται από την αναγνώριση ότι οι ψηφιακές μεταβάσεις μπορούν να επηρεάσουν ένα ποικίλο σύνολο ενδιαφερομένων. Η SMK προσπαθεί να λάβει σοβαρά υπόψη αυτές τις ερωτήσεις κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανάπτυξης, όχι απλώς εκ των υστέρων. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΑΝΟΙΓΜΑΤΟΣ 5 Αυτό το μάντρα εκδηλώθηκε με μια σταδιακή προσέγγιση στην υλοποίηση. Δοκιμάζοντας πολλά μικρά έργα, προσεγγίσεις και εργαλεία, η SMK μπόρεσε να εντοπίσει αυτά που λειτούργησαν και να τα υποστηρίξει προκειμένου να γίνουν βιώσιμα. Αυτά τα βιώσιμα έργα τράβηξαν την προσοχή του κοινού, επιτρέποντας στην SMK να τοποθετηθεί ως ηγέτης στην κοινότητα ανοιχτής πρόσβασης. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα η SMK να αναγνωριστεί με άλλους ηγέτες ανοιχτής πρόσβασης, δημιουργώντας έναν σφόνδυλο καινοτομίας όπου η θεσμική εμπιστοσύνη στην ανοικτή πρόσβαση υποστήριξε νέα έργα, η επιτυχία των οποίων αύξησε περαιτέρω τη θεσμική εμπιστοσύνη στην ανοιχτή πρόσβαση. Είναι σημαντικό ότι αυτή η τροχιά δεν απαιτούσε ποσοστό επιτυχίας 100% ή για το ίδρυμα να μπορεί να δικαιολογήσει ολόκληρο το πρόγραμμα ανοιχτής πρόσβασης δείχνοντας ένα μόνο έργο. Αντίθετα, δημιουργώντας το χώρο για πειραματισμούς, η SMK προώθησε μια συνολική επιτυχημένη προσέγγιση για την ανοικτή πρόσβαση.

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Καθώς αυτή η επιτυχία χτίστηκε πάνω της, οι φιλοδοξίες της SMK και της ευρύτερης κοινότητας ανοικτής πρόσβασης επεκτάθηκαν. Κάποια στιγμή, η SMK συνήψε μια μεγαλύτερη, πιο φιλόδοξη συμφωνία για την συλλογική ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης συλλογών με μια διεθνή ομάδα ιδρυμάτων GLAM. Τα οφέλη ενός τέτοιου συστήματος θα μπορούσαν να ήταν σημαντικά. Μια ενοποιημένη δομή δεδομένων και μια τεχνική υποστήριξη θα διευκόλυνε τα έργα να αντλούν πληροφορίες από μια σειρά πηγών. Αυτό θα επέτρεπε σε κάθε ίδρυμα, καθώς και σε εξωτερικούς οργανισμούς, να δημιουργήσουν μεγαλύτερα, πιο φιλόδοξα έργα. Δυστυχώς, αυτή η προσέγγιση αποδείχθηκε εύθραυστη. Κλιμακώθηκε και επεκτάθηκε ώστε να απαιτείται συνεχής δέσμευση από κάθε έναν από τους εταίρους προκειμένου να επιτύχει. Καθώς τα ιδρύματα-εταίροι

άρχισαν να αποχωρούν από την κοινοπραξία, τα υπόλοιπα ιδρύματα δεν ήθελαν ή δεν μπορούσαν να καλύψουν την έλλειψη. Το έργο δεν ολοκληρώθηκε ποτέ. Εν μέρει ως αποτέλεσμα αυτής της εμπειρίας, η SMK πήρε μια θεσμική απόφαση να κινηθεί προς μια πιο ευέλικτη προσέγγιση στη διαχείριση περιεχομένου. Αντί να προσπαθήσει να δημιουργήσει ένα ψηφιακό σύστημα συλλογής για να τερματίσει όλα τα συστήματα, η SMK ανέπτυξε ένα σύστημα δεδομένων που λειτουργούσε για την SMK. Επένδυσε επίσης στην τεκμηρίωση της διεπαφής προγραμματισμού εφαρμογών (API), έτσι ώστε άλλοι να έχουν εύκολη πρόσβαση στη συλλογή του SMK από το εξωτερικό. Σήμερα, αυτό το εσωτερικό σύστημα λειτουργεί ως η ραχοκοκαλιά για το SMK στο σύνολό του. Τα πάντα εντός του SMK βασίζονται σε αυτό και οι εξωτερικοί συνεργάτες έχουν πρόσβαση σε αυτό μέσω του API. Αν και επέτρεψε στην SMK να συνεχίσει το επιτυχημένο πρόγραμμα ανοιχτής πρόσβασης, αυτή η προσέγγιση δεν έγινε χωρίς το δικό της κόστος. Η SMK υποστηρίζει τον δικό της προγραμματιστή. Συνεργάζεται επίσης με μια ομάδα εξωτερικών εργολάβων για να βοηθήσει στην ανάπτυξη και διατήρηση του συστήματος. Η SMK έχει δώσει προτεραιότητα στη συνεργασία με μικρότερες εταιρείες, επειδή αυτές οι εταιρείες συχνά επενδύουν περισσότερο στις προτεραιότητες και την επιτυχία της SMK, σε αντίθεση με το να ωθούν την SMK προς την προτιμώμενη λύση της εταιρείας. Εκτός από τον εσωτερικό προγραμματιστή της, η SMK βασίζεται σε έναν Επικεφαλής του Digital εντός του ιδρύματος με τις δεξιότητες που απαιτούνται για να λειτουργεί ως γέφυρα μεταξύ των αναγκών της SMK και των ικανοτήτων εξωτερικών αναδόχων.

ΘΕΣΜΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Το εσωτερικό σύστημα διαχείρισης περιεχομένου της SMK αντιπροσωπεύει ένα από τα βασικά θεσμικά της μαθήματα. Η οικοδόμηση μιας βιώσιμης ψηφιακής ραχοκοκαλιάς έχει κάνει πολύ πιο εύκολο να δοκιμάσετε νέα πράγματα και να πειραματιστείτε με μεμονωμένα έργα. Επίσης, καθιστά αποτελεσματικά τα πειράματα λιγότερο «εφάπαξ» επειδή συνδέονται με ένα βασικό σύστημα που διατηρείται ενεργά και βασίζεται σε μια σειρά από άλλες πρωτοβουλίες στο ίδρυμα. Η οικοδόμηση και η διατήρηση ενός ισχυρού συστήματος διαχείρισης περιεχομένου επιτρέπει επίσης στο SMK να επικεντρωθεί σε αυτό που αντιλαμβάνεται ως βασική του ικανότητα να χρησιμοποιεί το ανοικτό σύνολο δεδομένων του για να ενδυναμώνει άλλους χρήστες που κάνουν ενδιαφέρουσα και εντυπωσιακή εργασία. Αυτό σημαίνει ότι το SMK ξοδεύει τον περισσότερο χρόνο του στην έρευνα, την εκπαίδευση και τη διατήρηση των δεδομένων του για να βεβαιωθεί ότι είναι όσο το δυνατόν ακριβέστερα. Αυτή η εστίαση είναι εν μέρει το αποτέλεσμα αρνητικών διδαγμάτων που έχει μάθει η SMK, ειδικά για την αποφυγή έργων που απαιτούν δεξιότητες που δεν διαθέτει το ίδρυμα. Η SMK αποφεύγει σκόπιμα έργα όπως εφαρμογές, κωδικούς QR και οθόνες και ψηφιακούς πίνακες στο ίδιο το ίδρυμα, επειδή δεν ανήκουν στην βασική θεσμική τεχνογνωσία της SMK. Η επιφυλακτικότητα της SMK για τις οθόνες στα μουσεία μπορεί να είναι αντίθετη με τις προσδοκίες για ένα ίδρυμα που έχει επενδύσει τόσο πολύ στο ψηφιακό άνοιγμα. Ωστόσο, με την πάροδο του χρόνου η SMK κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι επισκέπτες του φυσικού μουσείου αναζητούν συγκεκριμένους τύπους εμπειριών που τους συνδέουν άμεσα με τα έργα της συλλογής και μεταξύ τους. Τις περισσότερες φορές, οι οθόνες σε αυτούς τους χώρους καταλήγουν να μειώνουν αυτούς τους τύπους εμπειριών. Αν και το SMK υποστηρίζει πολλά έργα που βασίζονται στην οθόνη εκτός του ιδρύματος, στις γκαλερί του SMK τα

ίδια τα αντικείμενα βρίσκονται στο επίκεντρο των εμπειριών των επισκεπτών. Τέλος, το SMK ως θεσμός έχει επαναβαθμονομήσει την κατανόησή του για την αξία της ψηφιακής και της ανοικτής πρόσβασης. Αντί να περιμένει ότι η ψηφιοποίηση θα κάνει τα πράγματα φθηνότερα, κατανοεί ότι η ψηφιοποίηση επιτρέπει στο SMK να λειτουργεί πιο έξυπνα και πιο αποτελεσματικά. Ομοίως, η ενσωμάτωση του ανοίγματος στο θεσμικό DNA της SMK - καθιστώντας την ανοικτή πρόσβαση μέρος για το εμπορικό σήμα της SMK - έχει κάνει όλα αυτά τα έργα ευκολότερα. Η θεσμική ευθυγράμμιση επιτρέπει την επιμονή και τη σταθερότητα που υποστηρίζει τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη των αποτελεσματικών χρήσεων της συλλογής και των ψηφιακών περιουσιακών στοιχείων.

Δημόσια Βιβλιοθήκη της Νέας Υόρκης (NYPL)

NYPL ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ

Η Δημόσια Βιβλιοθήκη της Νέας Υόρκης (NYPL) είναι το μεγαλύτερο σύστημα δημόσιων βιβλιοθηκών στις Ηνωμένες Πολιτείες, με παραρτήματα στο Μπρονξ, στο Μανχάταν και στο Staten Island. Εκτός από τα υποκαταστήματά του, το NYPL φιλοξενεί ερευνητικές συλλογές που περιέχουν δεκάδες εκατομμύρια αντικείμενα (όχι μόνο βιβλία αλλά και γλυπτά, παιχνίδια, κυλίνδρους κεριού) οργανωμένα σε 100 κύρια θέματα. Μερικές από αυτές τις συλλογές στεγάζονται σε ειδικά κατασκευασμένες εγκαταστάσεις, όπως η Δημόσια Βιβλιοθήκη για τις Παραστατικές Τέχνες στο Lincoln Center, το Schomburg Center for Research in Black Culture στο Χάρλεμ και το Thomas Yoseloff Business Center στη Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος στο κέντρο του Μανχάταν. Οι συλλογές ψηφιακού δημόσιου τομέα της NYPL περιλαμβάνουν επί του παρόντος πάνω από 180.000 αντικείμενα, όπως βιβλία, αφίσες, εκτυπώσεις, παρτιτούρες, φωτογραφίες, προσωπικό χαρτί και άλλα, που κυκλοφόρησαν με δήλωση που υποδηλώνει ότι πιστεύει ότι είναι δημόσια. Περιλαμβάνει επίσης μια σειρά από εργαλεία ανοιχτού κώδικα για τη χρήση αντικειμένων και δεδομένων από τη συλλογή.

ΚΛΕΙΔΙΑ TAKEAWAY

• Το ενδιαφέρον για την ανοικτή πρόσβαση εκμεταλλεύτηκε τις ευκαιρίες που παρουσιάστηκαν από μια μεγαλύτερη θεσμική μετατόπιση προς την ψηφιακή υποδομή • Η διοίκηση ανώτερου- μεσαίου επιπέδου μπόρεσε να δημιουργήσει χώρο για καινοτομία, αλλά η έλλειψη πλήρους θεσμικής εξαγοράς κατέστησε αυτόν τον χώρο δύσκολο να διατηρηθεί • Προσωπικό που ενδιαφέρονται για την καινοτομία γενικά ενδιαφέρονται επίσης για την ανοικτή πρόσβαση ως αξία • Ο συνδυασμός της ανοιχτής πρόσβασης με ένα μοντέλο χρέωσης υπηρεσιών ψηφιοποίησης μπορεί να δημιουργήσει έσοδα • Το μοντέλο "εργαστήριο" βοήθησε στη δημιουργία μιας ομάδας που εργάστηκε για να εμπνεύσει ο ένας τον άλλον

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΗΣ NYPL ΣΤΗΝ ΑΝΟΙΚΤΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ

Το πρόγραμμα ανοιχτής πρόσβασης του NYPL μπορεί να ανιχνεύσει τις ρίζες του σε ένα εσωτερικό σημείωμα σχετικά με την ευρύτερη ψηφιακή στρατηγική της βιβλιοθήκης. Αυτό το σημείωμα έθεσε σε κίνηση μια σειρά από προσπάθειες για την ψηφιοποίηση της βιβλιοθήκης και της συλλογής της —- για

τη δημιουργία μιας βιβλιοθήκης του Διαδικτύου, όχι μόνο στο Διαδίκτυο. Μέρος αυτής της διαδικασίας περιλάμβανε τη δημιουργία της Ψηφιακής Βιβλιοθήκης + Εργαστηρίων το 2015, μιας εσωτερικής ομάδας αφιερωμένης στην εξερεύνηση του τι ήταν δυνατό στη διασταύρωση του NYPL και της ψηφιακής τεχνολογίας. Η ομάδα του NYPL Labs, και η ψηφιακή προσπάθεια ευρύτερα, εντόπισαν γρήγορα μια σύνδεση μεταξύ της εργασίας τους και της αξίας της ανοιχτής πρόσβασης. Χωρίς εσωτερικές δομές ανοιχτής πρόσβασης, κάθε ψηφιακό πείραμα περιελάμβανε την εξερεύνηση, την πλοήγηση και την τεκμηρίωση δικαιωμάτων για οποιαδήποτε εργασία εμπλέκεται. Αυτό δεν ήταν βιώσιμο και δημιούργησε επείγουσα ανάγκη να επιταχυνθεί ένα πρόγραμμα ανοιχτής πρόσβασης εντός του ιδρύματος. Η πρακτική ανάγκη για ανοιχτή πρόσβαση για τον εξορθολογισμό των ψηφιακών έργων συνδυάζεται με μια πολιτισμική συγγένεια μεταξύ των μελών της ομάδας που συμμετέχουν στον ψηφιακό μετασχηματισμό του NYPL και των μεγαλύτερων κινημάτων ανοιχτής πρόσβασης εκτός του οργανισμού. Κατά κάποιο τρόπο, ήταν μια ευτυχής σύμπτωση ότι ο ψηφιακός μετασχηματισμός του NYPL συνέβαινε σε μια στιγμή που ανοιχτά προγράμματα κοινής χρήσης όπως το Flickr Commons ήταν στην άνοδο τους, ομοτίμα ιδρύματα όπως ο Cooper Hewitt και το Μουσείο του Μπρούκλιν πειραματιζόταν με ανοιχτά δεδομένα και προγράμματα ανοικτής πρόσβασης είχαν καθιερωθεί σε ακαδημαϊκές ερευνητικές βιβλιοθήκες για κάποιο χρονικό διάστημα.8 Ως αποτέλεσμα, οι άνθρωποι που χρησιμοποιούσαν τον ψηφιακό μετασχηματισμό του NYPL έτυχε να ενδιαφέρονται προσωπικά για συζητήσεις γύρω από την ανοιχτή πρόσβαση που γίνονταν ευρύτερα στο διαδίκτυο. Αυτό σήμαινε ότι η διαδικασία ψηφιοποίησης του NYPL ενσωμάτωσε από την αρχή έννοιες ανοιχτής πρόσβασης.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΑΝΟΙΓΜΑΤΟΣ

Η αρχική εφαρμογή της ανοιχτής πρόσβασης από το NYPL ήταν βαθιά συνδεδεμένη με την αντίληψη του προσωπικού για τις προσπάθειες του NYPL στο πλαίσιο πρωτοβουλιών ευρύτερου τομέα και την επιθυμία τους να δημιουργήσουν εργαλεία και προγράμματα για να θέσουν τα ψηφιακά αντικείμενα του NYPL σε συνομιλία με άλλα ιδρύματα.

ΠΛΑΙΣΙΟ

Τα έσοδα προκαλούν συχνά ανησυχία όταν τα ιδρύματα στρέφονται προς προγράμματα ανοικτής πρόσβασης, ειδικά για εκείνα που έχουν αδειοδοτήσει ψηφιακά αρχεία σε πλαίσια όπως η δημοσίευση. Στην περίπτωση της NYPL, τα έσοδα από την αδειοδότηση εικόνας είχαν μειωθεί πριν από την έναρξη της ανοιχτής συζήτησης. Ίσως εξίσου σημαντικό, η ίδια η αδειοδότηση εσόδων ήταν ένα σχετικά μέτριο μέρος του συνολικού προϋπολογισμού της NYPL. Αυτό συνδυάστηκε για να διευκολύνει το NYPL να πειραματιστεί με νέες πρωτοβουλίες ανοιχτής πρόσβασης χωρίς να προσηλώνεται υπερβολικά στο πώς θα μπορούσαν να επηρεάσουν μια σημαντική ροή εσόδων. Αυτή η ελευθερία κατέληξε να παράγει νέα έσοδα για το NYPL. Πρώτον, το NYPL παρουσίαζε εμφανώς ένα κουμπί "αγορά εκτύπωσης" σε κάθε σελίδα στοιχείου ανοιχτής πρόσβασης. Ενώ οι χρήστες ήταν ελεύθεροι να κατεβάσουν τα αρχεία οι ίδιοι και να εκτυπώσουν τις εικόνες αλλού, η ευκολία εκτύπωσης απευθείας από τη σελίδα του προϊόντος είχε ως αποτέλεσμα μια σταθερή ροή παραγγελιών. Δεύτερον, η NYPL μετέτρεψε ουσιαστικά τη συλλογή ανοιχτής πρόσβασης σε διαφήμιση

για τις υπηρεσίες ψηφιοποίησης επί πληρωμή. Οποιοσδήποτε χρήστης μπορούσε να κατεβάσει τα ψηφιακά αρχεία για αντικείμενα που είχαν ήδη ψηφιοποιηθεί. Αυτό περιελάμβανε δεκάδες χιλιάδες τεχνουργήματα. Ταυτόχρονα, η συλλογή του NYPL περιλαμβάνει εκατομμύρια αντικείμενα που δεν είχαν ακόμη ψηφιοποιηθεί. Η NYPL προσέφερε υπηρεσίες ψηφιοποίησης έναντι αμοιβής. Οποιοσδήποτε θα μπορούσε να ζητήσει την ψηφιοποίηση ενός αντικειμένου δημόσιου τομέα, να πληρώσει το τέλος και να λάβει μια ψηφιακή έκδοση του αρχείου. Αυτό το αρχείο στη συνέχεια προστέθηκε επίσης στο δημόσια διαθέσιμο πρόγραμμα ανοιχτής πρόσβασης. Έργα ανοιχτής πρόσβασης υψηλού προφίλ κέντρισαν το ενδιαφέρον για τη συλλογή, η οποία αναπόφευκτα εμφανίσε μη ψηφιοποιημένα αντικείμενα ενδιαφέροντος. Αυτό επέτρεψε στην ομάδα να συνεχίσει να ψηφιοποιεί έργα με τρόπο που να ανταποκρίνεται στη ζήτηση των χρηστών, που πληρώνεται από την ίδια τη ζήτηση. Η ηγετική δομή των NYPL Labs έπαιξε επίσης σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη του προγράμματος ανοιχτής πρόσβασης. Ο επικεφαλής των Labs είχε κάποιο βαθμό δημοσιονομικής εξουσίας, γεγονός που δημιούργησε χώρο για πειραματισμούς εντός της ομάδας. Αυτό μπορεί επίσης να επέτρεψε στον επικεφαλής των Labs να προχωρήσει με ορισμένα έργα χωρίς να δεσμεύσει πλήρως τα υψηλότερα επίπεδα ηγεσίας του NYPL. Αν και είναι χρήσιμη βραχυπρόθεσμα, αυτή η έλλειψη πλήρους θεσμικής συμμετοχής μπορεί να έχει δημιουργήσει μακροπρόθεσμη αδυναμία στην πρωτοβουλία. Τέλος, οι πρωτοβουλίες ανοικτής πρόσβασης με γνώμονα τα εργαστήρια μπόρεσαν να επεκταθούν γρήγορα κατά την έναρξη, επειδή βασίστηκαν σε χρόνια εσωτερικής εργασίας στο NYPL. Η NYPL Digital Gallery έκανε το ντεμπούτο της το 2005. Αυτό το τεχνικό σύστημα είχε ανακατασκευαστεί ως επί το πλείστον μέχρι το 2015, αλλά σε εκείνο το σημείο δεν περιείχε ακόμα σύστημα για την εμφάνιση δικαιωμάτων. Ένας επανασχεδιασμός του 2015 ήταν μια ευκαιρία να ενσωματωθούν τα χρόνια εργασιών εσωτερικής εκκαθάρισης δικαιωμάτων από το NYPL στο δημόσιο σύστημα συλλογών. Ο συνδυασμός των υπαρχουσών εργασιών νομικής αναθεώρησης με τον επανασχεδιασμό της διεπαφής χρήστη έκανε την αίσθηση στο κοινό σαν να έφερε ξαφνικά ένα μεγάλο μέρος της συλλογής του στον κόσμο της ανοιχτής πρόσβασης.

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

Η εφαρμογή του προγράμματος ανοιχτής πρόσβασης του NYPL καθοδηγήθηκε από το σύνθημα «δωρεάν χρήση και επαναχρησιμοποίηση». Η ομάδα ήλπιζε ότι το σλόγκαν ήταν τόσο απλό που δεν θα μπορούσε να παρερμηνευθεί —- ο καθένας θα πρέπει να μπορεί να χρησιμοποιήσει και να επαναχρησιμοποιήσει τη συλλογή όπως νομίζει χωρίς καμία επιφύλαξη ή κρυφές διαδικασίες. Αυτή η ιδέα — απλή, ελκυστική — βοήθησε στη λήψη πολλών αποφάσεων στη διαδικασία ανάπτυξης. Μέχρι το 2015, η NYPL μοιραζόταν ψηφιακά αντικείμενα στο διαδίκτυο για μια δεκαετία. Άλλα ιδρύματα έλαβαν επίσης μέτρα για να τοποθετήσουν τις συλλογές τους στο Διαδίκτυο. Ως αποτέλεσμα, η ομάδα ανοιχτής πρόσβασης ήθελε να προχωρήσει πέρα από την απλή κοινή χρήση της συλλογής —- ήθελε να προωθήσει ενεργά την επαναχρησιμοποίηση. Το σύνθημα «δωρεάν χρήση και επαναχρησιμοποίηση» βοήθησε στην κοινοποίηση αυτού του στόχου στο κοινό. Η προσπάθεια του 2015 ήταν επίσης μια ευκαιρία να απομακρυνθούμε από ανεξάρτητους μικροτόπους που χρησιμοποιούνται για την ανάδειξη της συλλογής. Ενώ οι μεμονωμένοι μικροδικτυακοί ιστότοποι μπορεί να προκαλέσουν κυματισμό όταν εκτοξευθούν, γρήγορα έγινε δύσκολο να διατηρηθούν. Η νέα προσέγγιση του NYPL θα

δημιουργήσει ένα πιο ολιστικό οικοσύστημα μικρότερων έργων που θα συνδέονται μεταξύ τους με ένα ισχυρό σύστημα διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων. Ένα ενοποιημένο υποστηρικτικό θα διευκόλυνε την έναρξη νέων έργων και τη διατήρησή τους μετά την εκκίνηση. Οι εφάπαξ ιστότοποι δεν θα ήταν πλέον πραγματικά εφάπαξ — θα συνδέονταν με το βασικό σύστημα διαχείρισης περιεχομένου στο οποίο βασιζόταν η NYPL για τις δικές της λειτουργίες. Το NYPL ανακάλυψε επίσης ότι χρειαζόταν νέα εργαλεία για να εργαστεί με αντικείμενα και δεδομένα συλλογών που ήταν πρόσφατα προσβάσιμα. Αυτά τα εργαλεία έγιναν μέρος του προγράμματος, κυκλοφόρησαν με επιτρεπτές άδειες και ήταν διαθέσιμα σε οποιονδήποτε άλλο τα χρειαζόταν. Σε συνδυασμό, αυτές οι προσπάθειες απομακρύνθηκαν από το όραμα της ανοιχτής πρόσβασης όπου ένα ίδρυμα δημοσιεύει εικόνες και την αποκαλεί ημέρα, και προς μια πιο ισχυρή, σύνθετη προσέγγιση που περιλαμβάνει δεδομένα, εργαλεία και έργα που καλούσαν τους χρήστες να εξερευνήσουν τη συλλογή. Προκειμένου να γίνει χρήση αυτής της νέας ικανότητας, η προσέγγιση του κοινού έγινε βασικό μέρος του προγράμματος ανοιχτής πρόσβασης του NYPL. Η στρατηγική προσέγγισης προσανατολίστηκε σε μικρότερα έργα που λειτουργούσαν ως παραδείγματα του τι θα μπορούσε να χτιστεί στο σύστημα διαχείρισης περιεχομένου του NYPL. Η ομάδα ανοιχτής πρόσβασης πίστευε ότι κάθε συλλογή στο NYPL είχε ένα ενδιαφέρον έργο κρυμμένο μέσα της και συνεργάστηκε με επιμελητές για να τις βρει. Αυτή η προσέγγιση μικρού έργου ενήργησε επίσης για να μεγιστοποιήσει τον αριθμό των σημείων εισόδου για τα μέσα ενημέρωσης και το κοινό. Κάθε έργο ήταν μια ευκαιρία να συνδεθούν αντικείμενα της συλλογής με ένα νέο κοινό με έναν νέο τρόπο. Σε συνδυασμό, αυτά τα έργα επέτρεψαν στο πρόγραμμα ανοιχτής πρόσβασης του NYPL να γίνει viral προς πολλές διαφορετικές κατευθύνσεις, συνδέοντας τα με ένα εύρος κοινού. Κατά κάποιο τρόπο, τα έργα ενήργησαν επίσης ως αντιπροσώπευση της ευρύτερης ικανότητας της NYPL να καινοτομεί.

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Η NYPL Labs και οι πρωτοβουλίες ανοιχτής πρόσβασης βρήκαν σημαντική επιτυχία κατά την περίοδο 2015-2016. Ωστόσο, αυτή η επιτυχία θεωρήθηκε συχνά ως επιτυχία για τα NYPL Labs και όχι απαραίτητα για το NYPL ως ίδρυμα. Η οργανωτική φούσκα που επέτρεψε στα NYPL Labs να ανθίσουν δημιούργησε επίσης απόσταση μεταξύ των εργαστηρίων NYPL και των υπόλοιπων NYPL. Όταν το NYPL υπέστη μια αλλαγή ηγεσίας, η ισορροπία που είχε διατηρήσει το Εργαστήριο έγινε ασταθής και το Εργαστήριο απορροφήθηκε ξανά στο υπόλοιπο ίδρυμα. Παρόλο που το NYPL συνεχίζει να υποστηρίζει το πρόγραμμα ανοιχτής πρόσβασης και να συμβάλλει στην ανάπτυξή του, η ειδική εστίαση στις ερευνητικές συλλογές και την καινοτόμο ώθηση που έκανε χρήση της συλλογής ανοιχτής πρόσβασης έχει μειωθεί. Μια κίνηση προς μεγαλύτερα έργα που βασίζονται σε κοινοπραξίες μπορεί επίσης να συνέβαλε στη μείωση των καινοτόμων εσωτερικών έργων. Αυτά τα μεγαλύτερα έργα είχαν την τάση να απομακρύνουν τον προϋπολογισμό και τη λειτουργική ικανότητα από μεμονωμένα έργα, μειώνοντας την ικανότητα της NYPL να δημιουργεί εφάπαξ έργα σημείου εισόδου για μεμονωμένες συλλογές. Τέλος, η επιτυχία των έργων ανοιχτής πρόσβασης Labs άνοιξε μια συζήτηση σχετικά με την ιεράρχηση των πόρων εντός του NYPL. Ενώ αποδείχθηκαν δημοφιλή, πολλά έργα ανοικτής πρόσβασης στόχευαν σε μια ομάδα χρηστών που μπορεί να ήταν διαφορετική από τους πελάτες που επισκέπτονταν μεμονωμένα υποκαταστήματα και ερευνητικά κέντρα του NYPL. Η επιφυλακτικότητα

αυτής της ασυμφωνίας μπορεί να έκανε το NYPL λιγότερο ενθουσιώδες για τη συνέχιση της υποστήριξης αυτών των έργων.

ΘΕΣΜΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Αν και το πρόγραμμα ανοιχτής πρόσβασης του NYPL βρίσκεται σε εξέλιξη, το έργο των εργαστηρίων NYPL για την κατασκευή εργαλείων για την ανάπτυξη νέων τρόπων για να φέρει τους χρήστες σε αυτές τις συλλογές κάλυψε μια σχετικά σύντομη χρονική στιγμή. Η επιτυχία των εργαστηρίων NYPL βασίστηκε στον διοικητικό και δημοσιονομικό χώρο για τη δοκιμή νέων πραγμάτων. Αυτός ο χώρος παρήγαγε μια σειρά από εξαιρετικά επιτυχημένα έργα που βασίστηκαν στις συλλογές ανοικτής πρόσβασης του NYPL. Δυστυχώς, τελικά αποδείχθηκε ασταθής και μη βιώσιμος. Αυτά τα έργα, και το πρόγραμμα ανοιχτής πρόσβασης ευρύτερα, αποτελούν απόδειξη της δύναμης της ψηφιακής υποδομής. Το εγχώριο σύστημα διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων της NYPL ενσωματώνει απευθείας τη διαχείριση δικαιωμάτων. Αυτή η ψηφιακή υποδομή επέτρεψε στη NYPL και στο κοινό να επωφεληθούν από το σημαντικό έργο που έκανε η ομάδα εκκαθάρισης δικαιωμάτων της NYPL για τη διερεύνηση της κατάστασης των δικαιωμάτων των έργων στη συλλογή της. Το σύστημα διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων ήταν επίσης σε θέση να λειτουργήσει ως υποστήριξη για μια μεγάλη ποικιλία πρωτοβουλιών. Το τεχνικό σύστημα και οι πληροφορίες για τα δικαιώματα διαμόρφωσαν ένα θεμέλιο που επέτρεψε στην ομάδα του NYPL Labs να επικεντρωθεί στη δημιουργία νέων τρόπων εξερεύνησης της ίδιας της συλλογής. Τέλος, τα πιο επιτυχημένα έργα απεικονίζουν τη δύναμη του να δουλεύεις (αν και όχι απαραίτητα να σκέφτεσαι) μικρή. Ενώ θα είναι πάντα δύσκολο να διατηρηθούν οι εντελώς μοναδικές μικροτοποθεσίες, μεμονωμένες τοποθεσίες και έργα που μπορούν να αντληθούν από την υπάρχουσα υποδομή μπορούν να είναι απίστευτα ισχυρά μοντέλα για ό,τι είναι δυνατό με τη συλλογή ενός ιδρύματος. Μπορούν να λειτουργήσουν ως νέα σημεία εισόδου, τραβώντας την προσοχή και τον ενθουσιασμό των χρηστών. Αυτά τα σημεία εισόδου, με τη σειρά τους, μπορούν να ενθαρρύνουν νέους τύπους χρηστών να προχωρήσουν βαθύτερα στη συλλογή, ανακαλύπτοντας νέους θησαυρούς στην πορεία.

Εθνική Πινακοθήκη Τέχνης (NGA)

Η NGA ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ

Η Εθνική Πινακοθήκη Τέχνης (NGA), που βρίσκεται στην Ουάσιγκτον, D.C., δημιουργήθηκε από το Κογκρέσο των Ηνωμένων Πολιτειών το 1937. Αν και μοιράζεται μια τοποθεσία στο National Mall με τα μουσεία του Ινστιτούτου Smithsonian, η NGA είναι μια ανεξάρτητη οντότητα. Λαμβάνει ετήσια χρηματοδότηση από το Κογκρέσο. Αυτή η δημόσια υποστήριξη βοηθά στη δημιουργία μιας θεσμικής κουλτούρας που βασίζεται στην εξυπηρέτηση του δημόσιου καλού. Η NGA φιλοξενεί πάνω από 150.000 αντικείμενα.

ΚΛΕΙΔΙΑ TAKEAWAY

• Η κατανόηση της πρόσβασης του κοινού στη συλλογή ως βασικής αξίας του ιδρύματος κατέστησε συγκριτικά εύκολη τη δημιουργία ενός προγράμματος ανοιχτής πρόσβασης• Μια προσέγγιση που

βασίζεται στη σταθερότητα και την αύξηση δημιουργεί ένα πρόγραμμα ανοιχτής πρόσβασης που λειτουργεί εντός του ιδρύματος • Η σύνδεση της ανοιχτής πρόσβασης με την επιτυχία εσωτερικών έργων μπορεί να τροφοδοτήσει την ανάπτυξη της ανοικτής πρόσβασης

ΤΑΞΙΔΙ ΤΗΣ NGA ΣΤΗΝ ΑΝΟΙΚΤΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ

Το ενδιαφέρον της NGA για την ανοιχτή πρόσβαση συνδέεται βαθιά με την ευρύτερη θεσμική της εντολή να υπηρετεί το δημόσιο καλό. Ο ίδιος ο οργανισμός λαμβάνει σημαντικά επίπεδα οικονομικής υποστήριξης από το Κογκρέσο των Ηνωμένων Πολιτειών και περιγράφει την ιστορία του ως «ιδρυθείσα ως δώρο στο έθνος».9 Αυτό έχει δημιουργήσει μια θεσμική κουλτούρα που δίνει προτεραιότητα στη δημόσια υπηρεσία. Υπάρχει θεσμική αντίληψη ότι η ανοιχτή πρόσβαση είναι βαθιά συνυφασμένη με αυτήν την εντολή δημόσιας υπηρεσίας. Το 2012 η NGA ξεκίνησε το πρόγραμμα NGA Images. Αυτό το πρόγραμμα έκανε εικόνες υψηλής ποιότητας έργων δημόσιου τομέα στη συλλογή NGA διαθέσιμες στο κοινό δωρεάν στο διαδίκτυο. Το πρόγραμμα προέκυψε από την αναγνώριση στην NGA ότι έχανε τον έλεγχο του τρόπου χρήσης των εικόνων έργων στις συλλογές της στο διαδίκτυο. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τα αντικείμενα από τη συλλογή να αντιπροσωπεύονται από εικόνες κακής ποιότητας. Η παροχή στο κοινό εικόνων υψηλής ποιότητας επέτρεψε την παρουσίαση της συλλογής στο διαδίκτυο με τον καλύτερο δυνατό φως. Το πρόγραμμα διαμορφώθηκε από τις ανάγκες διαφόρων τμημάτων της ίδιας της NGA. Υπήρχε, και συνεχίζει να υπάρχει, έντονο επιμελητικό ενδιαφέρον για συνδεδεμένα δεδομένα σχετικά με τη συλλογή. Αυτό το ενδιαφέρον οδηγεί την εργασία στον εμπλουτισμό των μεταδεδομένων της συλλογής, τόσο με την προσθήκη πληροφοριών όσο και με τη σύνδεση τμημάτων υπαρχουσών πληροφοριών. Αυτό το επιμελητικό ενδιαφέρον για δεδομένα και συνδεδεμένα δεδομένα έχει αυξήσει τις εσωτερικές προσδοκίες για το τι μπορεί να είναι δυνατό με τις πρωτοβουλίες NGA. Η έναρξη του προγράμματος NGA Images προκάλεσε μια μακροπρόθεσμη αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο οι επιμελητές σκέφτονταν τα σύνολα δεδομένων, με τους επιμελητές να έρχονται στην ομάδα με σύνολα δεδομένων για τα οποία ήταν ιδιαίτερα περήφανοι. Οι επιμελητές ήθελαν να σκεφτούν ευρύτερα πώς να μεταφέρουν αυτό το σύνολο δεδομένων στον κόσμο. Το πρόγραμμα δημιούργησε επίσης ένα σημείο εισόδου για την εκπαίδευση των επιμελητών σχετικά με τα εργαλεία. Καθώς η ανοιχτή πρόσβαση έγινε πιο δημοφιλής στα ιδρύματα, οι επιμελητές ανέπτυξαν οργανικό ενδιαφέρον να μάθουν πώς να χρησιμοποιούν εργαλεία όπως το Wikidata και το OpenRefine για να εξερευνήσουν τα δικά τους σύνολα δεδομένων. Οι καρποί αυτών των εξερευνήσεων θα γίνουν τότε νέες συνεισφορές στο πρόγραμμα ανοιχτής πρόσβασης.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΑΝΟΙΓΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα ανοιχτής πρόσβασης της NGA χαρακτηρίζεται από τη σταθερή αναπτυξιακή του πορεία. Ο αρχικός του στόχος ήταν απλώς να βελτιώσει την εμπειρία του χρήστη της συλλογής και να αυξήσει την εμβέλεια της συλλογής (και κατ' επέκταση των NGA). Η ισχυρή σχέση μεταξύ του επικεφαλής του προγράμματος ανοιχτής πρόσβασης και του Γενικού Συμβούλου της NGA αποτέλεσε τη βάση του έργου ανοιχτής πρόσβασης. Σχημάτισαν μια ομάδα συνεργασίας που τελικά συγκέντρωσε έναν αστερισμό υποστηρικτών μέσα στην NGA. Αυτός ο αστερισμός ατόμων εργάστηκε σε μια ατμόσφαιρα εμπιστοσύνης και υποστήριξης, ευθυγραμμισμένη με μια κοινή κατανόηση των

στόχων του προγράμματος. Το πρόγραμμα ανοικτής πρόσβασης μπόρεσε επίσης να αξιοποιήσει την υποδομή που υπήρχε ήδη στην NGA. Πριν από την έναρξη του προγράμματος, η NGA είχε ήδη ένα εύρυθμο τμήμα φωτογραφίας. Αυτό κατέστησε σχετικά εύκολη τη δημιουργία εικόνων υψηλής ποιότητας αντικειμένων της συλλογής που βρίσκονται στον πυρήνα του προγράμματος ανοιχτής πρόσβασης. Ίσως εξίσου σημαντικό, η σχετικά μικρή συλλογή της NGA (για έναν θεσμό της εξέχουσας θέσης του) περιόρισε την προσπάθεια. Η πλήρης ανοιχτή πρόσβαση στην NGA θα απαιτούσε την ψηφιοποίηση 150.000 αντικειμένων και όχι δεκάδων εκατομμυρίων. Όπως πολλά άλλα ιδρύματα, η NGA εκμεταλλεύτηκε επίσης τον επανασχεδιασμό της ψηφιακής της υποδομής για να κάνει την ανοικτή πρόσβαση πιο εξέχον μέρος της εσωτερικής και εξωτερικής ταυτότητας του ιδρύματος. Η ανοικοδόμηση της εσωτερικής υποδομής της NGA με γνώμονα την ανοικτή πρόσβαση δημιούργησε τη δυνατότητα για μακροπρόθεσμες αλλαγές. Αυτή η αλλαγή έγινε κατανοητή από την αρχή ως μια διαδραστική διαδικασία. Μόλις είχε μια αρκετά μεγάλη συλλογή ανοιχτών αντικειμένων για κυκλοφορία, ξεκίνησε και άκουσε για να καταλάβει πώς χρησιμοποιήθηκε η συλλογή, πώς θα έπρεπε να δοθεί προτεραιότητα στη μελλοντική ανάπτυξη και τι θα μπορούσε να γίνει για να διευκολυνθεί η πρόσβαση του κοινού . Μετά την αρχική εκκίνηση του προγράμματος, η NGA συνέχισε (και συνεχίζει) να προσθέτει περισσότερα αντικείμενα και περισσότερες εικόνες. Για παράδειγμα, το 2014 η NGA κυκλοφόρησε τις «Διαδικτυακές Εκδόσεις», ένα διαδικτυακό έργο για τον εμπλουτισμό εικόνων έργων της συλλογής με άδεια CC0 με πλούσιο επιστημονικό πλαίσιο και σχόλια.10 Η πρώτη Διαδικτυακή Έκδοση συνδύασε μια σειρά πληροφοριών σε έναν ενιαίο διαδικτυακό πόρο. Αυτό περιελάμβανε μια ενημερωμένη έκδοση ενός βιβλίου για ολλανδικούς πίνακες από έναν επιμελητή NGA, καθώς και τις εικόνες ανοιχτής πρόσβασης αυτών των έργων από τη συλλογή της NGA (αυτές οι εικόνες είχαν αρχικά άδεια χρήσης βάσει ειδικής άδειας που είχε εκδοθεί από την NGA και έκτοτε έχουν μεταφερθεί στο CC0). Έκτοτε, οι διαδικτυακές εκδόσεις επεκτάθηκαν για να συμπεριλάβουν μια σειρά από διαφορετικές συλλογές, ακαδημαϊκούς συγγραφείς και καλλιτέχνες. Κάθε μία από αυτές τις εκδόσεις συμβάλλει στην προβολή της συλλογής της NGA και βασίζεται στις εικόνες ανοικτής πρόσβασης της NGA που έχει επίσης εργαστεί για να διευκολύνει το κοινό να κατανοήσει τις πολιτικές αδειοδότησης. Αυτό περιλαμβάνει τη χρήση της αφιέρωσης του δημόσιου τομέα CC0 για μεταδεδομένα αντικειμένων και εικόνες. Η σαφής, απλή αδειοδότηση επιτρέπει στην NGA να βασίζεται σε συνεργάτες όπως το Wikimedia Commons, το Art Store, το Google Arts & Culture και το Github για να διανέμει τη συλλογή όσο το δυνατόν ευρύτερα σε μορφές που οι χρήστες βρίσκουν εξαιρετικά χρήσιμες.

ΘΕΣΜΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Η επιτυχία ανοιχτής πρόσβασης του NGA βασίζεται σε έναν συνδυασμό ψηφιακής υποδομής που διευκολύνει την παρακολούθηση των πληροφοριών για τα δικαιώματα και μιας θεσμικής κουλτούρας που επικεντρώνει και εκτιμά την πρόσβαση του κοινού στις συλλογές του. Αυτό το θεσμικό DNA υπηρεσίας συνδυάζεται με την ύπαρξη ενός σταθερού συνδυασμού των κατάλληλων ανθρώπων στις σωστές θέσεις τη σωστή στιγμή. Ο πρώιμος αστερισμός των υποστηρικτών ανοιχτής πρόσβασης βοήθησε στη διαμόρφωση ενός περιβάλλοντος που δημιούργησε μια μακροπρόθεσμη δέσμευση για προσεγγίσεις ανοιχτής πρόσβασης. Αυτή η δέσμευση δημιουργεί τον χώρο για την ανοικτή πρόσβαση ώστε να αισθάνεται λιγότερο επαναστατική και πιο θεμελιώδης για τις αποφάσεις της NGA, τόσο

μεγάλες όσο και μικρές. Πιο πρόσφατα, η NGA εργάστηκε για να φέρει ολόκληρη τη συλλογή ανοιχτής πρόσβασης σε πλατφόρμες όπως το Wikimedia. Μέχρι τον Φεβρουάριο του 2020, είχε συνεισφέρει 120.000 αρχεία συλλογής αντικειμένων τέχνης στα Wikidata.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΤΕΛΟΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ

1 https://www.metmuseum.org/blogs/digital-underground/2017/open-access-at-the-met 2 https://www.si.edu/openaccess/faq 3 https://www.smk .dk/en/article/art-wants-to-be-free/ 4 Για περισσότερα σχετικά με την εξέλιξη αυτού του προγράμματος, βλ. : Openness and sharing στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς στο 55-60 (Merete Sanderhoff, εκδ., 2014). 5 http://sharecare.nu/category/sic-2011/ 6 http://sharecare.nu/ 7 https://kclpure.kcl.ac.uk/portal/files/104647946/ Reproduction_charging_models_TANNER_Published_2004_GREEN_VoR. /creativecommons.org/2008/12/17/brooklyn-museum-licenses-works-under-cc/ 9 https://www.nga.gov/about.html 10 https://www.nga.gov/press/ 2014/nga-online-editions.html

ΕΙΚΟΝΕΣ

Σχέδιο, παγόβουνο ενάντια στον βραδινό ουρανό από τον Frederich Edwin-Chruch, Public Domain, Cooper Hewitt (Smithsonian); https://collection.cooperhewitt.org/objects/18201151/

SMK -Η Εθνική Πινακοθήκη της Δανίας by SMK Statens Museum for Kunst, CC BY 2.0; https://www.flickr.com/ photos/51443772@N06/16036698579/

Δημόσια Βιβλιοθήκη Νέας Υόρκης - Κύριο Υποκατάστημα από ajay_suresh, CC BY 2.0; https://www.flickr.com/photos/ajay_suresh/ 51396225599/

Δυτικό Κτίριο της Εθνικής Πινακοθήκης από την AgnosticPreachersKid, CC BY-SA 3.0; https://en.wikipedia.org/wiki/ Αρχείο:West_Building_of_the_National_Gallery_of_Art.JPG

Ο Michael Weinberg είναι Εκτελεστικός Διευθυντής του Engelberg Center on Innovation Law & Policy στο NYU Law.

Η συγγραφέας είναι ευγνώμων στην Brigitte Vézina, Διευθύντρια Πολιτικής και Ανοιχτού Πολιτισμού, Creative Commons, για την καθοδήγηση και την κριτική της. Layout από τον Connor Benedict, Συντονιστής Ανοιχτού Πολιτισμού, Creative commons.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Ή ΣΧΟΛΙΑ;

Επικοινωνήστε μαζί μας και ενημερώστε μας! Στείλτε email στο info@creativecommons.org και μοιραστείτε τα σχόλιά σας μαζί μας.